

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

¹ Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено особливості управління структурою капіталу підприємства, визначені основні фактори, що впливають на співвідношення власного та позикового капіталу підприємства.

Ключові слова: структура капіталу, оптимізація, рентабельність, власний капітал, управління капіталом, позиковий капітал.

Abstract

The features of managing the capital structure of an enterprise have been studied, the main factors influencing the ratio of equity and debt capital of an enterprise have been identified..

Key words: capital structure, optimization, profitability, equity capital, capital management, loan capital.

Вступ

Для забезпечення нормального процесу фінансування підприємницьких структур, незалежно від їх форм власності та нормативно-правового статусу, існує значна потреба у власному та позиковому капіталах. Сучасні умови господарювання вимагають від керівників підприємств та менеджерів уміння враховувати особливості формування структури капіталу з тим, щоб домогтися такого співвідношення власного та позикового капіталу за якого збільшується рентабельність підприємства, а отже й зростає обсяг одержуваного прибутку.

Виклад основних результатів дослідження

Капітал є важливим елементом господарської діяльності будь-якого підприємства, оскільки від його раціонального використання залежить безперебійність виробничого процесу, безперервність процесу продажу продукції, фінансова стійкість і ефективність діяльності підприємства в цілому.

Серед вітчизняних економістів та менеджерів сьогодні зустрічається думка, що чим більшою на підприємстві є частка власного капіталу і меншою є частка позикового капіталу, то тим краще. З одного боку, вони мають рацію, так як при максимальній частці власного капіталу – 100% фінансова стійкість підприємства буде максимальною, а ризик банкрутства мінімальний. Також у підприємство з високою часткою власного капіталу кредитори охочіше вкладають кошти, оскільки воно з більшою ймовірністю може погасити зобов'язання. Але, з іншого боку, при такому співвідношенні власного і залученого капіталу підприємство втрачає додатковий прибуток, який би могло отримати при залученні на вигідних для себе умовах банківського кредиту. Тому саме при досягненні оптимального співвідношення власного та залученого капіталу буде спостерігатися підвищення рентабельності власного капіталу, а отже збільшуватиметься прибуток підприємства.

Управління структурою капіталу являє собою систему принципів і методів розробки і впровадження управлінських рішень, пов'язаних зі встановленням оптимальних параметрів його розміру і структури, а також залучення його з різних джерел і в різних формах для здійснення підприємством господарської діяльності. Управління структурою капіталу підприємства можна звести до трьох пунктів [1, с.15]: 1) визначення загальної потреби в капіталі; 2) оцінювання вартості капіталу на момент його запозичення з різних джерел; 3) визначення шляхів покращення структури капіталу, тобто формування такого співвідношення власного і позикового капіталів, за якого досягається найвищий рівень фінансової стійкості підприємства.

Визначення оптимальної структури капіталу вимагає компромісу між ризиком і прибутком, виходячи з тієї чи іншої ситуації. Так, збільшення частки позикового капіталу збільшує волатильність значень чистого грошового потоку, тобто збільшує фінансовий ризик. А більш висока величина частки позикового капіталу забезпечує вищу рентабельність власного капіталу, підвищує рентабельність власного капіталу підприємства, а також збільшує розмір отриманого прибутку. Але збільшення частки

позичкового капіталу загрожує підвищенням фінансового ризику, тобто підприємство при цьому може не мати достатніх коштів для сплати відсотків за кредитами.

Практика показує, що не існує єдиних рецептів ефективного співвідношення власного і позикового капіталу. Стратегія і тактика управління капіталом полягає в пошуку компромісу між ефективністю діяльності підприємства та ризиком втрати ліквідності.

Водночас існує ряд об'єктивних і суб'єктивних факторів, врахування яких дозволяє цілеспрямовано формувати структуру капіталу, забезпечуючи умови для його найбільш ефективного використання на кожному конкретному підприємстві. Найважливішими з цих факторів є: галузеві особливості операційної діяльності підприємства та рівень її рентабельності; стадія життєвого циклу підприємства; існуюча кон'юнктура товарних і фінансових ринків; податкова політика держави. Виходячи з урахування вищезазначених та інших факторів управління структурою капіталу відбувається встановлення прийнятних пропорцій використання власного та позикового капіталу. А при необхідності вдаються до залучення додаткового внутрішнього або зовнішнього капіталу [2].

Висновки

Отже, удосконалення структури капіталу є одним із найважливіших і складних завдань, що вирішуються в процесі управління фінансами підприємства. Оптимальною структурою капіталу є таке співвідношення власного та залученого капіталу, яке забезпечує максимальну ринкову вартість підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Беренда Н. І., Редзюк Т. Ю., Ворона К. В. Управління структурою капіталу підприємства / Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 19(1). С. 14-18.
2. Управління структурою капіталу підприємства. URL: http://pidruchniki.com/1405092340758/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/upravlinnya_strukturoyu_kapitalu_pidpriyemstva

Настенко Марія Миколаївна – к.е.н., доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: nastenkom@ukr.net.

Ступак Денис Іванович – студент групи МФКДз-22мз, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Maria Nastenko – PhD, Assistant Professor of the Department of the Finance and innovation management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: nastenkom@ukr.net.

Stupak Denys I. – student of the МФКД-22м group, Faculty of Management and Information Security, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.